

ACTIV

pagină de promovare
a implicării în viața comunității

editată de Asociația Presei Independente (API)

CERE SOCOTEALĂ pentru banii publicii!

Mașini de lux din bani publici

Cere socoteală
pentru banii publicii!

MAI MULȚI CONDUCĂTORI DE RAIOANE ȘI ORAȘE au decis să înnoiască parcurile de autoturisme ale instituțiilor pe care le conduc, procurând mașini de lux din bani publici. Consiliul Raional Ungheni a cumpărat o mașină de circa 400 mii lei, Consiliul Raional Ialoveni – un automobil de circa 300 mii, Consiliul Raional Strășeni a cheltuit pentru mașina conducătorului peste 400 mii lei, iar Consiliul orașenesc Fălești – 150 mii. Unii consilieri locali afirmă că banii cheltuiți pentru procurarea acestor autoturisme nu au fost planificați în buget.

La sfârșitul anului 2011, Consiliul Raional Ungheni a cumpărat o mașină de marca „Skoda Superb”, pentru care au fost cheltuiți 372 mii lei. Maria Buruiană, liderul fracțiunii PL din Consiliul Raional Ungheni, este nemulțumită de această achiziție și afirmă că în bugetul raionului nu erau prevăzuți bani pentru procurarea unei mașini atât de scumpe. „Inițial, consilierii raionali din celelalte fracțiuni au votat o decizie de a procura un automobil în valoare de 200 mii lei. Însă, spre surprinderea noastră, a fost achiziționată o mașină tocmai de 400 mii lei”, afirmă Maria Buruiană. Președintele raionului Ungheni, Iurie Toma, recunoaște că inițial suma planificată pentru achiziționarea automobilului era mult mai mică și spune că restul banilor necesari au fost luați „din economiile făcute în anul 2011”.

O „Skoda Superb” a cumpărat la începutul anului și Consiliul Raional Ialoveni, conform unei decizii a consilierilor, adoptată la 23 februarie 2012. Achiziția pe patru roți a costat circa 300 mii lei. Mihail Braga, consilier raional PLDM, afirmă că a aflat că va fi cumpărat un autoturism pentru președintele raionului cu puțin timp înainte de ședința din februarie, menționând că mașina este prea scumpă în condițiile crizei financiare și a necesităților localităților din raion. Nicolae Andronache, președintele raionului Ialoveni, explică că banii necesari pentru procurarea acestei mașini au fost prevăzuți în bugetul pentru anul 2012, deoarece în cadrul Consiliului au apărut noi servicii, astfel a mai apărut necesitatea unui mijloc de transport. N. Andronache a ținut să specifice că mașina a fost cumpărată nu pentru președintele raionului, ci pentru întreg consiliul raional.

Automobilele scumpe „Skoda” sunt preferate și de conducătorii raionului Strășeni. Pentru o mașină de această marcă, Consiliul Raional Strășeni a cheltuit peste 400 mii lei din banii publici. Petru Voloșciuc, președintele raionului, explică că sursele financiare pentru procurarea autoturismului au

fost prevăzute din timp în bugetul raional, iar decizia de a cumpăra mașina a fost aprobată cu votul a 32 din cei 33 de consilieri prezenți la ședință.

Primăria orașului Fălești a ales să cumpere o mașină mai modestă. Totuși, Dumitru Rotaru, consilier local din fracțiunea PL, susține că în bugetul pentru anul 2012 nu au fost planificați bani pentru a procura o mașină. „Despre acest lucru doar s-a discutat la o ședință a Consiliului, însă la începutul anului, când a fost aprobat bugetul orașului, nu a pomenit nimeni despre mașină”, explică Dumitru Rotaru. De altă părere este consiliera Lilia Mariș, care afirmă că achiziționarea autoturismului a avut loc după toate procedurile legale. „Mai întâi suma a fost planificată în buget, apoi propunerea a fost supusă votului și, urmare a deciziei consiliului, autoturismul a fost cumpărat”, spune L. Mariș.

Ce spune legea? Conducătorii trebuie să dea explicații privind utilizarea finanțelor publice

Galina Colun, șefa Direcției Generale Finanțe din Orhei, explică că mașinile puteau fi cumpărate fără decizia consilierilor doar dacă banii au fost preconizați în acest scop în buget. „Dacă banii nu au fost planificați în bugetul anului respectiv, autoturismul poate fi achiziționat doar prin decizia Consiliului raional sau local. S-ar putea întâmpla că banii au fost prevăzuți în buget la categoria „mijloace fixe”, unde pot fi incluse mijloacele financiare destinate mobilei, mașinilor sau altor utilaje ce depășesc suma de 6 mii lei. Dacă această categorie nu a fost descifrată, consilierii nici nu au știut că vor fi alocați pentru procurarea mașinii”, spune Galina Colun. În același timp, șefa Direcției Generale Finanțe Orhei menționează că primării și președinții de raioane sunt obligați să le dea explicații consilierilor despre utilizarea finanțelor publice. Acest lucru este prevăzut în art. 29 al Legii privind finanțele publice locale Nr.397-XV din 16.10.2003, în care se specifică: „Direcția finanțe și/sau subdiviziunea financiară a unităților administrativ-teritoriale întocmesc rapoarte trimestriale și anuale privind execuția bugetelor. Rapoartele privind mersul execuției bugetului unității administrativ-teritoriale pe semestrul întâi și pe 9 luni ale anului în curs se audiază la ședința autorității reprezentative și deliberative a unității administrativ-teritoriale”.

(LILIA ZAHARIA)

IMPLICĂ-TE în procesul de luare a deciziilor!

Străzile din satul Ghioltosu vor avea denumiri

PENTRU PRIMA DATĂ ÎN ISTORIA SATULUI GHIOLTOSU din comuna Țiganca, raionul Cantemir, pe gardurile din sat vor fi instalate plăcuțe cu denumirea străzii și numărul casei. Deoarece străzile acestui sat nu au avut niciodată nume, primăria comunei a hotărât să-i întrebte pe oameni ce denumiri ar vrea să poarte ulițele și a organizat, la 27 mai curent, o dezbateră publică la această temă.

Evenimentul a fost programat duminică, pentru că în această zi sătenii sunt mai liberi de treburile gospodărești și de muncile câmpului. La început, în fața casei de cultură, unde urma să aibă loc dezbateră publică, s-au adunat vreo treizeci de săteni, apoi au mai venit câteva zeci de oameni după ce s-a terminat slujba de la biserica din sat. „Am mers din poartă în poartă și le-am explicat oamenilor de ce este nevoie să participe la acest eveniment”, ne explică Gheorghe Valicu, secretarul consiliului local. El spune că Ghioltosu nu a avut niciodată denumiri la străzi și nici casele nu erau numerotate, iar dacă era căutată vreo persoană în sat, îl puteai găsi doar după poreclă, căci nu avea adresă. Petru Gandrabur, primarul comunei, afirmă că implicarea cetățenilor în aprobarea denumirii străzilor era necesară, deoarece sătenii au dreptul să-și spună opinia și chiar știu mai bine ce nume se potrivește mahalalei unde locuiesc. „La o adică, Consiliul local putea să atribuie denumirile străzilor fără a implica cetățenii, însă am considerat că nu ar fi fost corect față de oameni”, afirmă primarul.

La începutul dezbaterii publice, Gheorghe Valicu a citit câteva denumiri de străzi, propuse de membri consiliului local, prin-

tre care: strada „Mihai Eminescu”, strada „Nucilor”, strada „Satul-Vechi” și altele. Însă nu toate denumirile propuse de consilieri le-au plăcut sătenilor, așa că oamenii au venit și cu alte propuneri. Gheorghe Șișianu vrea ca strada principală a satului să aibă o denumire inedită. „Nu vrem ca străzile de la noi să aibă aceleași denumiri cu alte localități. Deoarece strada principală este iluminată, propun să poarte denumirea „Strada Luceafărului”, argumentează bărbatul. De altă parte, Constantin Iurașcu, un alt localnic, propune ca străzile să poarte numele sătenilor căzuți pe câmpurile de luptă: „Avem câțiva oameni din sat care și-au jertfit viața pentru a apăra integritatea țării, le vom păstra vie amintirea, dacă vom numi străzile în memoria lor”. Unii locuitori au fost de acord cu această propunere, alții nu. Ecaterina Comaneci, directoarea gimnaziului din localitate, susține că ar fi mai bine ca fiecare locuitor să vină cu propuneri de denumiri doar pentru strada pe care trăiește. Inițiativa directorii de gimnaziu a fost acceptată și oamenii au propus diferite denumiri, unii amintindu-și de personalitățile culturii naționale, cum ar fi Dimitrie Cantemir sau Grigore Vieru; alții au insistat la nume ale eroilor băștinași:

luptătorul Mihai Balțatu, Velițoia ș.a. Toate propunerile de denumiri, menționate și argumentate de către cetățeni, au fost notate, iar în curând consiliul local va supune votului aceste denumiri propuse de oameni, pentru ca, în final, străzile satului să aibă denumiri potrivite, de care se vor mândri locuitorii.

Ștefan Zaharia, președintele raionului Cantemir, apreciază faptul că în rezolvarea problemelor unei comunități sunt implicați direct locuitorii ei. „Cetățeanul are numai de câștigat din această inițiativă, deoarece are posibilitatea să ia parte la luarea unei decizii ce ar putea să-i schimbe viitorul atât lui, cât și a comunității din care face parte”, argumentează Ștefan Zaharia. La rândul său, expertul Eugen Hristev spune că cetățenii se implică activ în luarea deciziilor importante pentru comunitate doar dacă li se explică detaliat de ce este necesară și importantă opinia lor. „Dacă locuitorii sunt încurajați de administrația publică locală să se implice în soluționarea problemelor comunitare, atunci va exista și o mai mare încredere în autorități și transparență în gestionarea fondurilor publice la nivel local”, conchide expertul.

(LILIA ZAHARIA)

ATENȚIE: concurs pentru primării și mass-media locale

Primăriile care vor asigura cea mai bună implicare a cetățenilor în procesul de luare a deciziilor și instituțiile mass-media care vor realiza cele mai eficiente campanii locale de monitorizare a utilizării banilor publici vor fi premiate de Asociația Presei Independente (API). Câștigătorii vor fi desemnați în rezultatul unui concurs și vor beneficia de premii cuprinse între 300 și 1000 de dolari.

► **ASOCIAȚIA PRESEI INDEPENDENTE (API)** a lansat proiectul „Promovarea bunelor practici de monitorizare a procesului decizional la nivel local”, prin care își propune să promoveze transparența procesului decizional, încurajând implicarea cetățenilor în soluționarea problemelor comunitare și în monitorizarea gestionării fondurilor publice. Proiectul este parte a campaniei media „Cere socoteală pentru banii publicii”, realizată de API cu susținerea financiară a Fundației Soros-Moldova.

În cadrul proiectului, API va edita o pagină tematică de promovare a participării active a cetățenilor în procesul decizional și în monitorizarea utilizării banilor publici, care va publicată în 15 ziare locale și naționale, va desfășura activități de instruire pentru mass-media privind monitorizarea gestionării banilor publici, va organiza un șir de „mese rotunde” pentru a discuta cu reprezentanții autorităților și ai societății civile despre implicarea cetățenilor în procesul de luare a deciziilor la nivel local. De asemenea, API va lansa o „linie verde”

cu apel gratuit la care cetățenii vor putea semnala cazuri de utilizare netransparentă a banilor publici pentru a fi documentate suplimentar de jurnaliștii de investigație.

Pentru a stimula bunele practici de implicare a cetățenilor în soluționarea problemelor comunitare, dar și colectivele jurnalistice care monitorizează utilizarea banilor publici de către autoritățile locale, API desfășoară două concursuri - „Cea mai bună acțiune de implicare a cetățenilor în procesul de luare a deciziilor” și „Cea mai eficientă campanie media de monitorizare a utilizării banilor publici”. Astfel, primăriile care vor asigura cea mai bună implicare a cetățenilor în procesul de luare a deciziilor ar putea beneficia de premii în sumă de la \$500 până la \$1000, iar instituțiile mass-media care vor realiza cele mai eficiente campanii locale de monitorizare a utilizării banilor publici ar putea fi premiate de API cu sume între \$300 și \$500. Rezultatele concursurilor vor fi anunțate la un eveniment public care va avea loc la începutul lunii martie 2013.

Regulamentele concursurilor pot fi accesate pe site-ul API: <http://api.md/news/37539/index.html>
Pentru informații suplimentare: tel.: (22) 22-09-96 (persoană de contact – Petru Macovei)

www.api.md

Această publicație este editată cu sprijinul Programului Buna Guvernare al Fundației Soros-Moldova. Opiniile exprimate în această publicație aparțin autorului și nu reflectă neapărat poziția Fundației.